

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА
ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ЧИРЧИҚ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

АНИҚ ФАНЛАР КАФЕДРАСИ

ТАЪЛИМДА АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ФАНИДАН НАЗОРАТЛАР ЎТКАЗИШ

ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА
(кузги семестр)



Чирчиқ - 2019 йил

Тузувчи: доцент Гулбоев Н. А.

Такризчилар: Тошкент Ахборот технологиялари университети
«Ахборот технологиялари» кафедраси профессори Якубов М.

Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогик институти
“Аниқ фанлар” кафедрасининг катта ўқитувчиси Дуйсенов Н.Э.

Ушбу ўқув-услубий қўлланма «Таълимда ахборот технологиялари» фанидан муаллифнинг катор йиллар давомида олий таълим тизимида тўплаган тажрибаси ва 2- курс кундузги бўлим учун кафедрада тасдиқланган ишчи режа асосида учун тузилган бўлиб, у маъруза машғулотлари мавзуси режаси ва қисқача назарий маълумот, назорат саволлари, глоссарий ва тестлардан иборат. Ўқув-услубий қўлланмадан сиртки таълим талабалари, ўқитувчилар ва бошқа фойдаланувчилар ҳам фойдаланиши мумкин. Ундан жорий, оралик ва якуний назоратлар ўтказиш ёки назорат саволлари орқали ёзма назоратлар ўтказиш ва таркатма материаллар сифатида фойдаланиш тавсия этилади.

Ўқув-услубий қўлланма Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика институти Ўқув-услубий кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган. (2019 йил ____ январдаги № ____ - сонли баённома).

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ЧИРЧИҚ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

АНИҚ ФАНЛАР КАФЕДРАСИ

ТАЪЛИМДА АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ФАНИДАН НАЗОРАТЛАР ЎТКАЗИШ

ЎҚУВ-УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА
(кузги семестр)

Чирчиқ - 2019 йил

М У Н Д А Р И Ж А

	Кириш	5
I БОБ.	“Таълимда ахборот технологиялари фани” бўйича талаблар	
1.1.	Таълимда ахборот технологиялари ўқув фаннинг долзарблиги ва олий касбий таълимдаги ўрни.	6
1.2.	Ўқув фанининг мақсади ва вазифаси	7
II БОБ.	Таълимда ахборот технологиялари фани бўйича кузги семестрга режалаштирилган ўқув ишлар	
1.	Календар режа: маъруза, амалий, лаборатория машғулоти.	8
III БОБ.	Асосий қисм.	
1.	Мавзу: “Таълимда ахборот технологиялари фанининг предмети, мақсади ва вазифалари” мавзуси бўйича материаллар	11
2.	Мавзу: “Замонавий компьютерлар ва уларнинг архитектураси” мавзуси бўйича материаллар	23
3.	Мавзу: “Ахборот жараёнларининг дастурий таъминоти, дастурий таъминот турлари” мавзуси бўйича материаллар	40
4.	“Операцион тизимлар, уларнинг турлари” бўйича материаллар	54
5.	Мавзу: “Алгоритм ва унинг асосий хоссалари ” мавзуси бўйича материаллар	67
6.	Мавзу: “Дастурлаш тиллари. Паскаль дастурлаш тили” мавзуси бўйича материаллар	78
7.	Мавзу: “Паскаль дастурлаш тилида операторлар” мавзуси бўйича материаллар	93
8.	Мавзу: “Матнли хужжат муҳаррирлари” мавзуси бўйича материаллар	106
9.	Мавзу: “Матнли хужжатларни таҳрирлашни автоматлаштириш” мавзуси бўйича материаллар	118
10.	Мавзу: “Электрон жадвал муҳаррирлари. MS Excel дастури” мавзуси бўйича материаллар	128
11.	Мавзу: “MS EXCEL дастурида ишлаш технологиялари” мавзуси бўйича материаллар	138
12.	Мавзу: “Мультимедиянинг асосий тушунчалари” мавзуси бўйича материаллар	153
	Адабиётлар рўйхати	165

*Бир соатгина илм ўрганиш
бир кечалик ибодатдан яхши,
бир кунлик дарс олиш эса, уч ой
тутилган нафл рўзадан афзалдир.*

(Нурали Қобул «ЕТТИ ИҚЛИМ
ХОҚОНИ ёхуд аҳд ва тахт» 447 – бет.)

КИРИШ

Республикамизнинг олий таълим тизимида ахборот-коммуникация технологиялари(АКТ)дан фойдаланиш тезкор суръатда ривожланаётгани ва уларни эгаллаш ва ўқув жараёнида қўллаш долзарб масалалардан бири бўлиб қолгани ҳеч кимга сир эмас.

Давлатимиз раҳбари томонидан АКТни олий таълим тизимининг барча жабҳаларига тезроқ жорий этиш ва улардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш бўйича аниқ вазифалар белгиланганлиги туфайли, ушбу соҳада ҳам бир қатор ижобий натижаларга эришиш кузатилмоқда.

Шу сабабли, бўлажак педагогларнинг АКТ соҳасидаги тушунчалар билан янада кенгроқ танишишга талаб ва эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда ушбу ўқув-услубий қўлланмани яратиш истаги пайдо бўлди.

Ушбу ўқув-услубий қўлланма «Таълимда ахборот технологиялари» фанидан муаллифнинг қатор йиллар давомида олий таълим тизимида тўплаган тажрибаси, тўплаган материаллари асосида тузилган. Ўқув-услубий қўлланма кафедрада тасдиқланган ишчи режа асосида тузилган бўлиб, маъруза машғулотли мавзуси режаси, назорат саволлари, глоссарий ва тест савол ва жавобларидан иборат.

Муаллиф томонидан маърузаларни ўрганиш бўйича алоҳида ўқув-услубий қўлланма чоп қилиш режалаштирилганлиги сабабли қўлланмада маърузалар режаси ва қисқа маълумот ҳавола қилинади. Ўқув-услубий қўлланмада мавзулар бўйича маълумотлар тартибланган яъни мавзу режаси, қисқа назарий маълумот, назорат саволлари, глоссарий ва талабалар ўз билимларини синаши учун тестлар берилган.

Мазкур ўқув-услубий қўлланманинг ихчам бўлишлигини эътиборга олиб фақат кузги семестр учун мўлжалланган материаллар асос қилиб олинган. Баҳорги семестр учун муаллиф томонидан яна бир ўқув-услубий қўлланма тайёрланиши режалаштирилган.

Ўқув-услубий қўлланма 2 вариантда яъни матнли китоб ҳолида ва электрон ҳужжат диск кўринишида тайёрланиши назарда тутилган. Электрон ҳужжат вариантыда барча матн материаллари ва муаллиф томонидан тузилган тест дастурлари берилади. Тузилган дастурлар жорий, оралик, якуний назоратлар, қолдирилган дарс машғулотларини ва оралик назоратларини қайта топшириш учун тайёрланиш имконини беради. Яратилган тестловчи дастурлар, институт ахборот ресурс марказида ва тегишли кафедра ва бўлимларнинг ўқув хоналарида жойлашган компьютерлар хотирасида ўрнатилиши назарда тутилган. Тест саволлари асосан маъруза машғулотлари мавзулари асосида